

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

НН Архітектурно-художній інститут
Кафедра Містобудування

СИЛАБУС освітнього компонента – ВК фаховий Урбаністичний простір

Освітній рівень	другий (магістерський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП Містобудування
Обсяг освітнього компонента	4 кредити ECTS (120 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні
Індивідуальні завдання	розрахунково-графічна робота
Форми підсумкового (семестрового) контролю	залік

Викладач (Викладачі):

Глазирин Владимир Львович к. арх., професор кафедри містобудування,
arhiglaz@gmail.com

Чепелев Микола Володимирович асистент кафедри містобудування,
chepelev.niko@gmail.com

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформується навички та вміння проведення урбаністичних досліджень для прийняття планувальних рішень.

Передумови для вивчення освітнього компонента: є набуття теоретичних знань та практичних навичок за загальними та професійними дисциплінами першого (освітньо-професійного) рівня.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- загальні принципи урбаністичної концепції;
- критерії розвитку дорожньо-транспортного каркасу міста за урбаністичним принципом;
- критерії розвитку ландшафтно-рекреаційного каркасу міста за урбаністичним принципом;
- критерії розвитку системи інженерних мереж міста за урбаністичним принципом;
- основні інструменти співучасті громади в планувальному розвитку міста;
- стратегію планувального розвитку міста;
- розвиток планувальної структури міста за урбаністичними принципами;
- роль архітектора як експерта та модератора.

володіти:

- методикою проведення урбаністичних досліджень для прийняття планувальних рішень;
- принципами мультідисциплінарності в дослідженнях.

вміти:

- проводити урбаністичні дослідження для прийняття планувальних рішень, заснованих на принципах мультідисциплінарності;

- використовувати архітектурні конкурси як інструмент пошуку найкращого архітектурно-планувального рішення.

Тематичний план

Тема 1. Урбанізм як принцип розвитку міської тканини. Загальні принципи урбаністичної концепції – людиноцентричність, сталий розвиток, екологічність, інклюзивність, енергозбереження тощо.

Тема 2. Стратегія планувального розвитку міста як відкритий документ міського планування. Світовий досвід – що таке майстер-план.

Тема 3. Розвиток планувальної структури міста за урбаністичними принципами. Планувальна «децентралізація», «15-хвилинне місто», принцип поліфункціональності. Світовий досвід.

Тема 4. Дорожньо-транспортний каркас міста. Роль громадського транспорту. Принципи зменшення трафіку. Розвиток велопішохідної дорожньої інфраструктури.

Тема 5. Ландшафтно-рекреаційний каркас міста. Концепції зелених поясів. Біорізноманіття як фактор сталого розвитку.

Тема 6. Система інженерних мереж міста. Розвиток територій за принципом енергонезалежності. Адаптація міських територій до кліматичних змін.

Тема 7. Урбаністичні дослідження – необхідна основа для прийняття планувальних рішень. Принципи мультідисциплінарності в дослідженнях.

Тема 8. Взаємодія основних стейкхолдерів міста. «Влада-бізнес-громада». Конфлікт інтересів та принципи пошуку компромісних рішень.

Тема 9. Основні інструменти співучасті громади в планувальному розвитку міста. Громадські слухання та обговорення. Експертні та консультативні ради. Міські політики – «голос громади». Партисипативне проектування. Принципи та прийоми залучення громади до розробки проектних рішень.

Тема 10. Роль архітектора як експерта та модератора. Моделі взаємодії архітектора із стейкхолдерами. Професійні об'єднання архітекторів як інструмент впливу міської планувальної політики. Архітектурні конкурси як інструмент пошуку найкращого архітектурно-планувального рішення. Критерії оцінювання учасниками якості проведення конкурсу.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за освітнім компонентом «**Урбаністичний простір**» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання розрахунково-графічної роботи.

Розрахунково-графічна робота з курсу складається з графічної частини – три аркуша формату А-2 та пояснювальної записки. Графічна робота надається в роздрукованому вигляді на форматі А-3 і в електронній версії.

Виконується дослідження та аналіз міського простору будь-якого периферійного кварталу (мікрорайону) міста Одеси.

У складі графічної частини відображаються наступні складові:

1. Діюча містобудівна документація (Генплан, Зонінг). Аналіз вимог та висновки щодо доцільності змін у містобудівній документації.
2. Транспортна схема (вулична мережа, громадський транспорт, пішохідна та велоінфраструктура, паркінги тощо). Дослідження та аналіз існуючої ситуації.
3. Публічні простори, ландшафт, озеленення. Дослідження та аналіз існуючої ситуації.
5. Функціональне використання території. Дослідження та аналіз існуючої ситуації.
6. Пропозиції щодо розв'язання виявлених проблем (у вигляді схем генплану).
7. Візуалізація проектних пропозицій (2-3 характерні оглядові точки).

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку шляхом накопичення балів від 60 до 100 балів: виконання практичних завдань, відповідей на питання з лекційного курсу та індивідуального завдання (розрахунково-графічної роботи).

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Мезенцев К., Олійник Я., Мезенцева Н. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін: [монографія]. Фенікс. Київ, 2017. 438 с.
2. Білоконь Ю. Н. «Територіальне планування в Україні: європейські принципи та національний опит», Київ. Логос, 2009. 45 С.
3. Посацький Б. С., Король Є. І. Кознарська Г. Є. Архітектурний образ міста. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2019. 140 с.
4. Репін Ю. Просторове місто. Теорія та практика. Фенікс. 2009. 270 с.
5. Кресвелл, Джон В. Дизайн дослідження: підходи на основі якісних, кількісних і змішаних методів. Пер.: І. Кобель, Т. Кобель. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2022. 388 с.
6. Д. Пасюта, Д. Людвікова, Ф. Трефферс, Г. Корнієнко, Т. Ван Епп, Ц. Чжан. Довідник із залучення громадськості до процесів містобудування в Україні; Rozkvit, 2023; Електронне видання (DOI 10.36196/0726.2023); URL: <https://doi.org/10.36196/0726.2023>
7. Гарві, Д. Бунтівні міста. Від права на місто до міської революції. Київ: Медуза, 2021. 295 с.
Допоміжні джерела інформації
8. Кушніренко О., Петренко-Лисак А., Шутюк О. Як досліджувати публічні простори в Україні: напрями і методи. Практичний посібник. К.: ВАДЕКС, 2020. 38 с. ISBN 978-966-9725-67-7
9. Бондар Г. В. Архітектурні конкурси та конкурси розвитку територій: демократія в дії : практ. рек. з орг. та проведення. Київ: Арт Книга, 2017. 290 с.
10. Гел, Йен. Міста для людей; переклад з англійської Ольги Любарської. К.: Основи, 2018. 280 с.
11. Спек, Джефф. Правила пішохідного міста: 101 крок до створення кращих місць [переклад з англійської: Ігор Тищенко [та ін.]. Київ: КЕНЕКШЕНС, 2019р. 285 с.
12. Чепелев М. В. Проблематика в сфері збереження архітектурної спадщини в м. Одеса. III міжнародна науково-практична конференція «Стан, проблеми та перспективи розвитку сучасних міст», 2-3 листопада 2023 р. Одеса: ОДАБА. С. 145 – 146.
13. Чепелев М. В. Взаємодія експертних та територіальних громадських організацій в міській містобудівній діяльності. III всеукраїнська науково-практична конференція «Роль науки у відбудові України», 29 листопада 2023 р. Київ: НІСК. С. 128 – 129.